

— спостереження за виконанням процедур внутрішніми аудитором.

У підсумку зовнішній аудитор має зібрати переконливі свідчення щодо ефективності (неефективності) системи внутрішнього контролю суб'єкта господарювання. Значну роль при цьому відіграють матеріали внутрішнього аудиту. Ступінь його переконання впливає як на зміст аудиторських процедур, так і тип звіту належного аудитора щодо системи оподаткування або стану нарахувань в розрахунків по окремих податках і зборах підприємства (організації).

УДК 657.37

Петренко С. М.,

д.е.н., професор кафедри бухгалтерського обліку,
Донецький національний університет
економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського

ОРГАНІЗАЦІЙНА КОМПОНЕНТА ПОБУДОВИ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ

Питання про чинники успішної діяльності підприємства більшою мірою турбує менеджерів. У ході науково-теоретичних й емпіричних досліджень причин успіху, склалися окремі підходи й розроблялися практичні рекомендації для менеджерів. Сьогодні ці підходи визначають управлінське мислення, яке піддається постійному розвитку і поглибленню в різних напрямках. Один з таких напрямів — оцінка різних сторін діяльності підприємства з метою виявлення «вузьких місць», можливостей і небезпек для прийняття оптимальних управлінських рішень та в цілому розвитку бізнесу. Йдеться про організацію інформаційно-аналітичного процесу, реалізацію якого, покликані забезпечити інформаційно-аналітичні центри, які функціонують в системі внутрішнього контролю. Інформація, отримана за результатами цього процесу, надає неоціниму підтримку керівництву в процесі оптимізації діяльності підприємства.

Слід зазначити, що організація інформаційно-аналітичних центрів всередині підприємства нами розглядається у контексті організації системи внутрішнього контролю. Внутрішній контроль є системою контрольних і експертних дій суб'єктів підприємства залежних від волі власника капіталу і незалежних від ви-

конавчої дирекції з метою сприяння раціональному використанню засобів, предметів праці і самої праці в підприємницькій діяльності, яка повинна приносити максимальний прибуток у межах чинного законодавства і прийнятої обліково-економічної політики.

Законодавчою базою для організації внутрішнього контролю на підприємстві є Господарський Кодекс України і Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність». Вони закріплюють право власної ініціативи прийняття будь-яких рішень, що не суперечать чинному законодавству. Отже, організація інформаційного забезпечення внутрішнього контролю на підприємстві є внутрішньою задачею самого підприємства, а організація функціонування й ефективність роботи інформаційно-аналітичних центрів є об'єктивною необхідністю й потребою, викликаною бажанням власників і керівництва підприємства мати об'єктивну й релевантну інформацію, за допомогою якої можуть бути прийняті управлінські рішення щодо оптимізації прибутку й планомірної реалізації поставленої мети.

Вищевикладене є передумовами організації інформаційно-аналітичних центрів у системі внутрішнього контролю на підприємстві, підтверджує можливість (об'єктивність) організації інформаційно-аналітичного процесу і визначає необхідність кваліфікованого його здійснення на стадіях прийняття рішень. Нас більшою мірою цікавлять відділи (служби) контролінгу й внутрішнього аудиту — як блоки системи внутрішнього контролю і найважливіші джерела інформаційного забезпечення функціонування господарських системи (інформаційно-аналітичні центри).

Функціонування служби контролінгу націлено на вироблення інформації певної місткості, що дозволяє керівництву приймати оптимальні управлінські рішення і тим самим перешкоджати створенню кризової ситуації на підприємстві. Організація контролінгу як інформаційно-аналітичного центру повинна ґрунтуватися на реалізації системного підходу, який у свою чергу, припускає чітке визначення функцій контролінгу і етапів його організації.

Перейдемо до розгляду організаційних аспектів формування служби внутрішнього аудиту. Вивчення досвіду практичної роботи підприємств, що мають службу внутрішнього аудиту, свідчить про те, що ефективно функціонуюча служба внутрішнього аудиту дає певний соціально-економічний ефект у роботі підприємства, а саме:

- сприяє оперативному виправленню помилок у діяльності суб'єктів і в цілому господарської системи і попередженню їх появи надалі;

- дає розширений аналіз діяльності підприємства на основі повного використання даних інформаційної бази;
- дає оцінку якості економічної інформації, яка формується управлінською системою підприємства і відповідно виробляє заходи щодо вдосконалення різних видів діяльності підприємства;
- сприяє зниженню фінансового й внутрішнього ризиків;
- дозволяє понизити ризик зовнішніх аудиторів;

Виходячи з мети внутрішнього аудиту, яка полягає у здійсненні оцінки якості обліково-економічної інформації, що формується управлінською системою підприємства, особливістю організаційної побудови служби внутрішнього аудиту є чітке визначення інформаційних потреб користувачів інформації і перелік аудиторських процедур, що дозволяють їх задовольнити. Відзначимо, що користувачами інформації внутрішнього аудиту є власники, а також менеджери різних рівнів управління залежно від змісту, корисності і релевантності інформації, що надається.

Таким чином, організація інформаційного забезпечення користувачів багато у чому залежить від якості роботи системи внутрішнього контролю взагалі і роботи інформаційних центрів зокрема. До задач працівників таких центрів входить реалізація функцій, суть яких полягає у формуванні інформації щодо своєчасного реагування на внутрішні і зовнішні зміни в розвитку бізнесу.

УДК 657.6

Петрик О. А.,

д.е.н., професор, завідувач кафедри аудиту,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

КОДЕКС ЕТИКИ ЯК ОСНОВА БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ТА АУДИТОРСЬКОЇ ПРОФЕСІЇ

Професія аудитора в Україні та світі є суспільно значимою. Отже, аудитори повинні діяти в інтересах суспільства у цілому, а не в інтересах лише окремого клієнта чи групи користувачів фінансової звітності. Місія аудиту, яка полягає в об'єктивній оцінці та наданні впевненості у достовірності перевіреної ним звітності для широкого кола її користувачів, може бути виконана лише за умови суворого дотримання принципів професійної етики. Це також стане важливим кроком у відновленні довіри і репутації